

moving identities

Ein Film über Menschen in der
EUREGIO Weinviertel Südmähren Westslowakei

*Film o lidech v
EUROREGIONU Weinviertel jižní Morava západní Slovensko*

**KULTUR
NIEDERÖSTERREICH**

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

EUREGIO
weinviertel
südmähren
westslowakei

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Európska únia - Spoločnosť v pohybe

Nicht da ist man daheim,
wo man seinen Wohnsitz hat,
sondern dort, wo man verstanden wird.

Domov není místo,
kde bydlíš, ale místo,
kde ti rozumějí.

Christian Morgenstern

Vorwort

Die EUREGIO versteht sich als Forum der grenzüberschreitenden Begegnung von Menschen, sie gibt Raum für den Erfahrungsaustausch zwischen lokalen und regionalen Gemeinschaften und sie ist Initiator und Unterstützer grenzüberschreitender Projekte zwischen dem Weinviertel, Südmähren und der Westslowakei.

Die Beiträge und Interviews in diesem Film belegen anschaulich, dass sich Europaregionen zu grenzüberschreitenden Identifikationsräumen entwickeln.

Vorsitzende des Regionalverbandes Europaregion Weinviertel
předsedové Regionálního sdružení Europaregion Weinviertel

LAbg. Bgm. Mag. Karl Wilfing

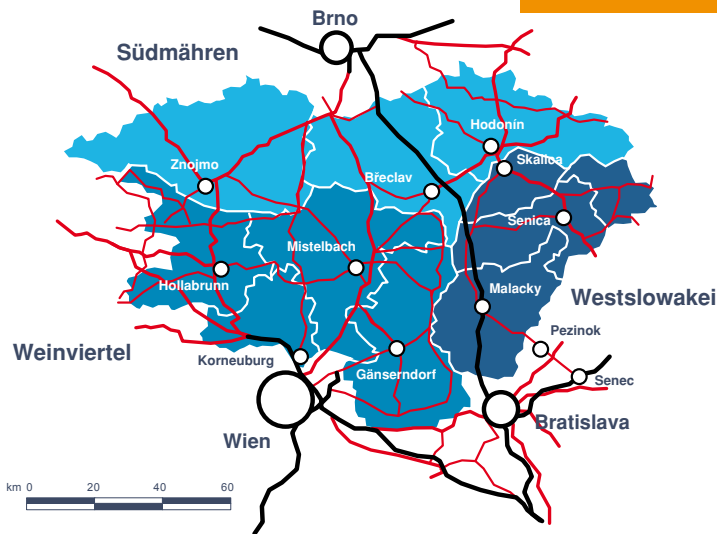
Předmluva

Euroregion je přeshraniční fórum pro setkávání lidí, které poskytuje prostor pro výměnu zkušeností mezi místními a regionálními společenstvími a iniciuje a podporuje přeshraniční projekty na území jižní Moravy, západního Slovenska a rakouského regionu Weinviertel.

Příspěvky a interview v tomto filmu jsou názorným dokladem toho, jak se lidé stále více identifikují se svou příslušností k přeshraničnímu prostoru.

Prof. Dkfm. Dr. Hannes Bauer

- 1989** Fall des Eisernen Vorhangs,
Grenzöffnung in Laa an der Thaya am 19. Dezember
*Pád železné opony,
slavnost otevření hranic v Laa an der Thaya (19. prosince)*
- 1993** Friedliche Teilung der Tschechoslowakei in
zwei unabhängige Staaten: die Tschechische Republik
und die Slowakische Republik
*Pokojné rozdělení Československa na
dva nezávislé státy, Českou republiku
a Slovenskou republiku*
- 1995** Beitritt Österreichs zur Europäischen Union
Vstup Rakouska do Evroské unie
- 1997** Unterzeichnung der „Erklärung von Hohenau“ für die
grenzüberschreitende Zusammenarbeit in einer EUREGIO
Weinviertel-Südmähren-Westslowakei
*Podpis prohlášení o přeshraniční spolupráci
v rámci euroregionu Weinviertel-jihní Morava-západní Slovensko*
- 1998** Einrichtung des EUREGIO Service beim
Weinviertel Management in Zistersdorf
*Založení kanceláře EUREGIO Service, fungující
v rámci agentury Weinviertel Management v Zistersdorfu*
- 2004** Beitritt der Tschechischen Republik und der Slowakischen
Republik zur Europäischen Union
*Vstup České republiky a Slovenské republiky
do Evropské Unie*
- 2005** Eröffnung der Brücke über die March zwischen Hohenau
und Moravský Svätý Ján
*Otevření mostu přes Moravu, spojujícího obce Hohenau
a Moravský Svätý Ján*
- 2007** Wegfall der Grenzkontrollen zwischen Österreich und der
Tschechischen Republik bzw. der Slowakischen Republik
*Zrušení hraničních kontrol mezi Rakouskem a
Českou republikou resp. Slovenskou republikou*
- 2010** Einrichtung einer Busverbindung zwischen
Laa an der Thaya und Brno
*Zřízení autobusového spojení mezi
Laa an der Thaya a Brnem*

Gemeinsam im neuen Europa

Die EUREGIO Weinviertel-Südmähren-Westslowakei als grenzüberschreitender Regionenverbund hat sich langfristig als erfolgreiche Kooperationsform zwischen Kommunen, Ländern und regionalen Verwaltungen etabliert.

Über eine Million Menschen leben in diesem gemeinsamen Wohn- und Wirtschaftsraum, „mittendrin“ zwischen den neuen Städteregionen Wien, Brno und Bratislava.

Die EUREGIO stellt hierbei die Dachorganisation dar, mit deren Hilfe Informations- und Wissensaustausch, wirtschaftlicher Ausbau, soziokulturelle Aktivitäten etc. gefördert und Lobbying für gemeinsame Anliegen betrieben werden.

Společně v nové Evropě

Euroregion Weinviertel-jížní Morava-západní Slovensko prokazuje už řadu let svou životaschopnost jako přeshraniční sdružení regionů, uvnitř něhož se úspěšně rozvíjí spolupráce mezi obcemi, kraji/spolkovými zeměmi a regionálními správními orgány.

V tomto společném sídelním a ekonomickém prostoru, vyplňujícím území mezi vídeňskou, brněnskou a bratislavskou aglomerací, žije přes milión lidí.

Euroregion funguje jako vrcholová organizace, která podporuje výměnu zkušeností a znalostí, hospodářský rozvoj, aktivity v sociální a kulturní oblasti atd. a pomáhá prosadit společné záměry.

Menschen in der EUREGIO

In den letzten 20 Jahren haben sich wieder zahlreiche soziale Kontakte entwickelt, die unter anderem die Regionen Weinviertel-Südmähren-Záhorie zusammenrücken ließen. Einst gut funktionierende Verbindungen werden so beständig erneuert. Lebensentwürfe überschneiden sich, Menschen begegnen einander endlich wieder ...

Doch wie steht es um die Identität der Menschen in diesen Regionen? Gibt es freundschaftliche Kontakte und herrscht Normalität in den persönlichen Beziehungen?

Wie hat es einmal der tschechische Botschafter in Österreich, Jiří Gruša, auf den Punkt gebracht? Er stellte sich die Frage: Was trennt die Österreicher von den Tschechen? Und seine Antwort: Ganz klar, der gemeinsame Charakter. Diese humorvolle Anmerkung darf uns alle optimistisch stimmen. Denn man kann eines gewiss festhalten - die Gemeinsamkeiten sind zahlreich und sie sind weiter auf dem Vormarsch.

In einer Momentaufnahme wird ein aktuelles Stimmungsbild gezeichnet. Wie gehen die Menschen im Grenzraum mit den „offenen Grenzen“ um? Suchen sie den Kontakt oder gibt es noch immer Vorbehalte gegenüber den „unbekannten“ Nachbarn? Man erfährt von persönlichen grenzüberschreitenden Beziehungen, die so vor 20-30 Jahren nicht möglich gewesen wären. Sind aus Nachbarn nunmehr Freunde geworden oder begegnet man einander weiterhin reserviert? Umso entscheidender und spannender daher die Frage: Hat sich die Identitätsauffassung des Einzelnen verändert, vielleicht ja sogar die Identität der ganzen Region?

Lidé v euroregionu

Během uplynulých 20 let se znovu vytvořilo mnoho sociálních kontaktů, které mimo jiné přispěly ke sblížení regionů Weinviertel-jihní Morava-Záhorie. Vazby, které už kdysi dobře fungovaly, se postupně opět obnovují. Životní plány se protínají, lidé se už konečně znovu setkávají...

Jak tomu však je s identitou lidí, kteří žijí v těchto regionech? Existují mezi nimi přátelské kontakty a fungují jejich osobní vztahy normálně?

Velmi trefně to kdysi vyjádřil český velvyslanec v Rakousku Jiří Gruša, když si položil otázku, co rozděluje Rakušany a Čechy. A jak si na ni odpověděl? „To je přece jasné – společný charakter.“ Tato žertovná poznámka může nám všem nalít do žil optimismu. Můžeme totiž s jistotou prohlásit, že společných rysů je hodně a stále více jich přibývá.

Tento film je jakási momentka, vykreslující současné rozpoložení obyvatel příhraničního regionu. Jak reagují tito lidé na „otevřenou hranici“? Vyhledávají kontakty s „neznámými“ sousedy, nebo vůči nim ještě stále pociťují předsudky? Dozvídáme se o vztazích, které překračují osobní hranice, vztazích, které by před nějakými 20-30 lety nemohly vůbec vzniknout. Stali se už ze sousedů přátelé, nebo zaujímají jeden k druhému i nadále rezervované postoje? Tím více proto nabývá na významu a důležitosti otázka: Změnilo se nějak u jednotlivých obyvatel chápání vlastní identity, nebo se snad dokonce změnila identita celého regionu?

Franz Eder

Redakteur und Pressefotograf Tageszeitung Kurier
redaktor a fotograf deníku Kurier

Franz Hiller

Vorsitzender des regionalen Lenkungsausschusses für den
„Kleinprojektefonds Niederösterreich-Südmähren“
*předseda regionálního monitorovacího výboru Fondu malých projektů
Dolní Rakousko – jižní Morava*

Miroslav Ondruš

Vorsitzender des regionalen Lenkungsausschusses für den
„Kleinprojektefonds Niederösterreich-Südmähren“
*předseda regionálního monitorovacího výboru Fondu malých projektů
Dolní Rakousko – jižní Morava*

Im Dezember 1989 wurden die Grenzen zwischen Österreich und der Tschechoslowakei geöffnet und mit dem Abbau des Eisernen Vorhangs begonnen.
V prosinci 1989 byly otevřeny hranice mezi Rakouskem a Československem a začalo bourání „železné opony“.

Ivan Lehotský

Theologe und Literat
teolog a literát

Manfred Linhart

Kabarettist und Nebenerwerbsweißweingärtner
kabaretiér, který si přivydělává pěstováním révy a výrobou bílého vína

” Seit dem Jahr 1989 hat das Wort „Nachbarschaftshilfe“ in so mancher Grenzregion eine ganz neue Bedeutung gewonnen. Slovo „sousedská výpomoc“ získalo po roce 1989 v mnoha příhraničních regionech zcela nový význam.

“

Hermann Hansy

Regionalmanager Weinviertel
regionální manažer Weinviertel

Vladimír Gašpar

Direktor in der Regionalentwicklungsagentur Südmähren
ředitel Regionální rozvojové agentury jižní Moravy

- » www.euregio-weinviertel.eu
- » www.rrajm.cz

” In den letzten 20 Jahren wurden wichtige Projekte, wie etwa im Bereich der Infrastruktur, gemeinsam im Rahmen der EUREGIO Weinviertel Südmähren Westslowakei umgesetzt.

V uplynulých 20 letech byly v rámci euroregionu Weinviertel-jihní Morava-západní Slovensko realizovány důležité projekty, například v oblasti infrastruktury.

Silvia Gangelmayer

Kindergartenpädagogin und Leiterin im Landeskindergarten Mitterretzbach
učitelka mateřské školky a ředitelka zemské mateřské školky Mitterretzbach

Věra Svobodová

Verein Freunde des tschechisch-österreichischen Kindergartens
členka sdružení Přátelé česko-rakouské mateřské školky

Gáabriela Lazárková

Muttersprachliche Mitarbeiterin im Landeskindergarten Mitterretzbach
učitelka v zemské mateřské školce Mitterretzbach

» www.retzbach.at

” Sprachbarrieren lassen sich vor allem dadurch abbauen, dass man die Bereitschaft, sich auf die Sprache der anderen einzulassen, weckt. In Mitterretzbach besuchen Kinder aus Österreich und Tschechien gemeinsam den NÖ Landeskindergarten. *Jazykové bariéry lze bourat především tak, že v sobě najdeme vůli dorozumívat se jazykem toho, s kým hovoříme. Dolnorakouskou zemskou školku v Mitterretzbachu společně navštěvují děti z Rakouska a Česka.*

“

Sabrina Lackner

Slawistikstudentin und Sprachtrainerin im
Rahmen des Sprachkompetenzzentrums Niederösterreich
*studentka slavistiky a lektorka češtiny v Dolnorakouském
jazykovém kompetenčním centru*

” Nach Abschluss ihres Studiums Tschechisch und Deutsch an der Universität Wien kann sich Sabrina Lackner durchaus vorstellen, wenn das Angebot passt, auch einen Job in der Tschechischen Republik anzunehmen.

Sabrina Lackner by po absolvování studia češtiny a němčiny na univerzitě ve Vídni ráda pracovala v České republice, pokud by dostala zajímavou nabídku.

Michaela Heller

Lehrerin an der Höheren Lehranstalt für Tourismus, an der Interkulturellen Hotelfachschule und am Aufbaulehrgang Tourismus in Retz
*učitelka Střední školy cestovního ruchu, Interkulturní hotelové školy a
nástavbového studia cestovního ruchu v Retzu*

Pavla Dobiášová

Schülerin / studentka

Kevin Kreutzer

Schulsprecher / mluvčí školy

» www.hltretz.ac.at

” Die HLT in Retz besuchen österreichische und tschechische Schüler gemeinsam. In allen drei angebotenen Schultypen, also der Höheren Lehranstalt für Tourismus, der Interkulturellen Hotelfachschule und dem Aufbaulehrgang für Tourismus, wird Tschechisch als Pflichtfach geführt. *Střední školu cestovního ruchu v Retzu společně navštěvují rakouští a čeští studenti. Ve všech třech typech studia, které škola nabízí, tedy ve Střední škole cestovního ruchu, Mezikulturní hotelové škole a v nástavbovém studiu cestovního ruchu se vyučuje čeština jako povinný předmět.*

Familie Nešpor / rodina Nešporova

Hotel Celnice Břeclav
hotel Celnice Břeclav

» www.hotelcelnice.cz

” Das Restaurant der Familie Nešpor wurde bald nach der Grenzöffnung direkt am Grenzübergang Poštorná – Reintal eröffnet. Im Jahr 2009 wurde das Hotel Celnice errichtet.

Restaurace, kterou vede rodina Nešporova, byla otevřena přímo u hraničního přechodu Poštorná – Reintal krátce po otevření hranic. V roce 2009 byl zahájen provoz hotelu Celnice.

Karl Neustifter

Obmann Weinmarkt Poysdorf
vedoucí vinotéky v Poysdorfu

» www.weinmarkt-poysdorf.at

” Der Weinmarkt Poysdorf macht 37 % seines Umsatzes mit Kunden aus Tschechien und aus Polen. Neben den über 300 Weinen aus Poysdorf und Umgebung werden auch ausgewählte Weine aus Tschechien angeboten, was die grenzüberschreitende Dimension des Weinmarktes in Poysdorf unterstreicht.
37 % obratu vinotéky v Poysdorfu připadá na zákazníky z Česka a Polska. Vedle více než 300 vín z Poysdorfu a okolí nabízí vinotéka také vybraná vína z Česka, což zvýrazňuje její přeshraniční dimenzi.

“

Alfred Hofer

Geschäftsführer der Firmengruppe Hofer, Wilfersdorf
jednatel společnosti skupina firem Hofer, Wilfersdorf

» www.hofer.net

“ Die Firmengruppe HOFER ist mit über 300 Mitarbeitern in die Unternehmensbereiche Gewerbe, Handel und Transport unterteilt und besitzt Standorte in Österreich, Tschechien, in der Slowakei, in Ungarn, Slowenien und Kroatien. *Skupina firem HOFER má přes 300 zaměstnanců. Podniká v odvětvích malovýroba, obchod a doprava a má provozovny v Rakousku, Česku na Slovensku, ve Slovinsku a Chorvatsku.*

Werner Schmid

Hauptbrandmeister und Ausbilder bei der
Freiwilligen Feuerwehr Laa an der Thaya
*velitel hasičského sboru a školitel
dobrovolných hasičů v Laa an der Thaya*

» www.fflaa.at

” Mitglieder der Freiwilligen Feuerwehr Laa an der Thaya absolvierten Tschechisch-Sprachkurse, die vom NÖ Sprachkompetenzzentrum speziell für Feuerwehren angeboten werden. Laufend werden Treffen zwischen österreichischen und tschechischen Feuerwehrkollegen organisiert.

Příslušníci spolku dobrovolných hasičů z Laa an der Thaya absolvovali speciální jazykové kurzy češtiny pro hasiče, které nabízí Dolnorakouské jazykové kompetenční centrum. Pravidelně se organizují setkání rakouských a českých hasičů.

“

Ute Nüsken

Verein AURING Hohenau an der March
spolek AURING Hohenau an der March

» www.auring.at

“ Das Team vom Verein AURING stimmt sich laufend mit tschechischen und slowakischen KollegInnen zu naturschutzfachlichen und ökopedagogischen Fragen ab. So werden etwa ornithologische Exkursionen gemeinsam grenzüberschreitend angeboten.

Členové spolku AURING průběžně konzultují problematiku ochrany přírody a ekopedagogické otázky se svými českými a slovenskými kolegy. Nabídka společných akcí zahrnuje mimo jiné i přeshraniční ornitologické exkurze.

Milan Ráček

Schriftsteller / spisovatel

Didi Jäger

Radio Ypsilon Hollabrunn Retz Znojmo
Radio Ypsilon Hollabrunn Retz Znojmo

Adéla R. Seidlová

Übersetzerin / překladatelka

» www.radioypsilon.at

” Das zweisprachige Radio Ypsilon entstand aus einer Kooperation der Gymnasien in Hollabrunn und Znojmo. Spezi­alsendungen wie „Kultur grenzenlos“ und die deutschsprachigen Nachrichten von Radio Prag unterstreichen die grenzüberschreitende Ausrichtung von Radio Ypsilon.

Dvojjazyčná rozhlasová stanice Radio Ypsilon je produktem spolupráce gymnázií v Hollabrunnu a Znojmě. Přeshraniční zaměření Radia Ypsilon podtrhují společné relace jako například „Kultura bez hranic“ a zprávy rozhlasové stanice Praha v němčině.

“

Martha Plössnig

Verein kunst.dünger und Seelsorgerin
členka spolku kunst.dünger a laická duchovní

» www.kunstduenger.und-so.at

„ Bleibende und nachhaltige Verbindungen sind vor allem zwischen KünstlerInnen entstanden, bei denen seit jeher die Sprache nicht die einzig denkbare Kommunikationsform ist . . . schließlich tauscht man sich auch mittels seiner Werke aus. KünstlerInnen wie Martha Plössnig veranstalten gemeinsame Ausstellungen mit tschechischen und slowakischen KollegInnen.

Pevné a trvalé vazby se vytvořily především mezi umělci, pro něž jazyk už odjakživa není jedinou formou komunikace . . . výměna konečniců probíhá také prostřednictvím uměleckých děl. Martha Plössnig a další rakouští umělci pořádají se svými českými a slovenskými kolegy společně výstavy.

Miss Moravia - world music from central europe

Gerald Schuller

Piano, Keyboards / *piano, klávesy*

Andrea Profant

Gesang / *zpěv*

Bernhard Wiesinger

Reeds / *plátkové nástroje*

» www.myspace.com/missmoravia

„ Die schönsten Traditionals der Region, gesungen auf Deutsch, Romanes, Slowakisch und Tschechisch. Musikalisch angereichert in einer Atmosphäre von Jazz, Baiao, Elektronik, Macumba und Chanson. Das ist „Miss Moravia“. Die Mitglieder dieses Musikkollektivs stammen aus Mähren (Přemek Tomšiček – Posaune), dem Weinviertel (Hans Zinkl - Gitarre, Herbert Pirker - Schlagzeug) und der Westslowakei (Juraj Bartoš - Trompete, Juraj Griglák - Kontrabass).

Hudební skvosty pocházející z území regionu, nazpívané v němčině, romštině, slovenštině a češtině.

Svěbytnou, inspirující muzikální atmosféru spoluvytvářejí prvky jazzu, baião, elektronické hudby, macumbý a šansonu. Vášnivá, pokorná a všeobjímající – to je hudba, jak ji hraje „Miss Moravia“. Členové tohoto hudebního tělesa pocházejí z Moravy (Přemek Tomšiček – pozoun), Weinviertelu (Hans Zinkl - kytara, Herbert Pirker - bicí) a západního Slovenska (Juraj Bartoš - trubka, Juraj Griglák - kontrabas).

Über die Böhmen und Schilfbewohner

„Es hat sehr lange gedauert, bis wir für unsere Länder die passenden Bezeichnungen gefunden haben. Die Tschechen nennen Österreich „Rakousko“. Also ein Land, das irgendwo hinter dem „Ragusa“ liegt. Einer Burg, die heute Raabs heißt, deren tschechische Namensform „rákos“ (Schilf) oder „rak“ (Krebs) assoziiert. Man leitet davon irgendeinen „Schilffels“ oder einen „Krebsenstein“ ab. Österreicher sind somit für die Tschechen und Slowaken so etwas wie „Sumpfbewohner“, irgendwo da unten. Sie hingegen schreiben uns noch immer den „Bojern“ (Kelten) zu. Dabei ist der Name „Tscheche“ gut ein Jahrtausend lang bekannt. So sind wir bis heute das „Heim der Bojer“ Böhmen! Mit Mähren nur schwach liiert, obwohl diese Liäson eine der ältesten in ganz Europa ist. Das ist so, als würde man Frankreich bis heute Gallien nennen.“

Dieses notierte jedenfalls Jiří Gruša, der langjährige tschechische Botschafter in Österreich, in einem seiner Bücher. Und die Geschichte der Österreicher, Tschechen, Mähren und Slowaken ist in der Tat eine abwechslungsreiche. Eine Geschichte, der zuletzt im Jahr 1989 ein ganz neues Kapitel hinzugefügt wurde. Doch besteht „Geschichte“ nicht aus vielen einzelnen Geschichten, die wir uns gegenseitig erzählen, tradieren und vermitteln? So gesehen ist eine „gemeinsame Sprachkompetenz“ das Um und Auf ...

Sprachbarrieren lassen sich seit jeher dadurch abbauen, dass man die Bereitschaft, sich auf die Sprache der anderen einzulassen, weckt.

Wussten Sie etwa, dass ein tschechischer Hund nicht „wau wau“, sondern „haf haf“ bellt? Oder dass man im Deutschen sagt: „Er schwitzte wie ein Schwein“, wohingegen im Tschechischen die Formulierung „er schwitzte wie ein Pferd“ die übliche ist?

Die so unterschiedlichen Sprachen Tschechisch, Slowakisch und Deutsch haben mehr Schnittpunkte, als man denkt ... wer im Weinviertel kennt etwa die Formulierung „auf Lepschi gehen“ nicht? (Dies meint im übertragenen Sinne „um die Häuser ziehen und sich etwas Gutes gönnen“ und stammt aus dem Tschechischen). Oder im Tschechischen wiederum die Bezeichnung „fešák“ (ausgesprochen: „feschak“, ein fescher Mann) – die mit dem Deutschen „feschn“ zusammenhängt. Oder jenes Tschechische „měli jsme kliku – wir hatten Glück“ ... ist es nicht augenscheinlich wie „klika“ und „Glück“ verbal miteinander harmonieren?

Die Geschichte und die Geschichten der Österreicher, Slowaken und Tschechen sind jedenfalls seit Jahrhunderten eng miteinander verbunden. Wer dafür einen ganz schnellen Beleg haben will, der braucht z. B. nur ein Wiener Telefonbuch aufzuschlagen. Die zahlreichen tschechischen Familiennamen bezeugen die Bedeutung der „tschechischen Wurzeln“. Ebenso kann man das Prager Telefonbuch zur Hand nehmen und man wird einen deutsch-österreichischen Namen nach dem anderen finden – das verbindet uns nachhaltig und stimmt optimistisch für die Zukunft.

Michael Stavarič

O Češích a obyvatelích rákosí

„Trvalo velice dlouho, než se nám pro naše země podařilo najít vhodná označení. Češi nazývají „Österreich“ „Rakouskem“. Tedy země, která leží někde za „Rakozou“, hradem, nesoucím dnes jméno Raabs. Což v češtině zní trochu jako „rákos“ anebo „rak“. Z toho by se zase dal odvodit např. „Rakburk“ anebo „Rákosová tvrz“. Rakušané jsou tedy pro Čechy a Slováky „obyvatelé močálů a bažin“ někde tam dole. Oni nás naopak ještě pořád připisují „Bojům“ (Keltům). Slovo „Čech“ je přitom známé již přes tisíc let. Jsme pro ně tedy až do dnešního dne „domovem Bojů“ – „Böhmen“! S Moravou spojení jen slabými svazky, ačkoliv je tato „liaison“ jedna z nejstarších v Evropě. Je to, jako kdyby se Francie ještě pořád jmenovala Galie“.

Píše v jedné ze svých knih Jiří Grůša, dlouholetý velvyslanec České republiky v Rakousku. A dějiny Rakušanů, Čechů, Moraváků a Slováků jsou skutečně velice pestré. Dějiny, ke kterým byla v roce 1989 připojena zcela nová kapitola. Ale neskládají se dějiny z mnoha jednotlivých příběhů, které si navzájem vyprávíme, tradujeme a předáváme dál? Viděno z tohoto úhlu je „společná jazyková kompetence“ základem všeho dalšího....

Jazykové bariéry se už odjakživa daly prolomit ochotou učit se jazyku toho druhého. Věděli jste například, že když štěká rakouský pes, tak dělá „wau wau“ a ne „haf haf“? Anebo že se v němčině říká: „Potí se jako prase“, zatímco v češtině je obvyklé přirovnání „Potí se jako kůň“?

Jazyky tak rozdílné jako čeština, slovenština a němčina mají více styčných bodů, než by se na první pohled zdálo... kdo ve Weinviertelu např. nezná výraz „jít na lepší“ („auf Lepschi gehen“)? (Což v přeneseném slova smyslu znamená „obejít sousedy a dopřát si něco dobrého“).

Anebo český „fešák“, který pochází z německého „fesch“ – pohledný, dobře vypadající. Nebo české „měli jsme kliku“ „Wir hatten Glück“ (měli jsme štěstí)... není tu už na první pohled jasné, jak spolu česká „klika“ a německé „Glück“ verbálně (foneticky) harmonují?

Dějiny a příběhy Rakušanů, Slováků a Čechů jsou již po staletí úzce provázány. Kdo se o tom chce rychle přesvědčit, ať si např. otevře vídeňský telefonní seznam. Četná česká příjmení dokládají význam „českých kořenů“. Stejně tak stačí vzít si do ruky pražský telefonní seznam a narazíte na jedno německo-rakouské příjmení za druhým – to nás dlouhodobě spojuje a optimisticky ladí do budoucnosti.

Michael Stavaric

Seit Öffnung der Grenzen im Jahr 1989 haben sich wieder zahlreiche soziale Kontakte entwickelt, die die Region zusammenrücken ließen. Einst gut funktionierende Ver- und Anbindungen werden so beständig erneuert. Lebensentwürfe überschneiden sich, Menschen begegnen einander endlich wieder ...

Od otevření hranic v roce 1989 se znovu vytvořilo mnoho sociálních kontaktů, které mimo jiné přispěly ke sblížení regionů Weinviertel-jihní Morava-Záhorie. Vazby a spojení, které už kdysi dobře fungovaly, se postupně opět obnovují. Životní plány se protínají, lidé se už konečně znovu setkávají...

Regie/režie: Thomas Zeller

Buch/scénář: Markus Weindl

Sprecher/komentátor: Josef Schick

Text/text: Michael Stavarič; **Musik/hudba:** Miss Moravia

Kamera/kamera: Thomas Zeller; **Schnitt/střih:** Thomas Zeller

Schnittassistent/asistent střihu: Christine Lechner

Tonstudio/záznam ze studia: Vienna Power Station, Michael Zastoupil

Ton- und Kameraassistent/zvuk a asistent kamery: Franz Lechner, Franz X. Rappersberger

Fotos/fotografie: Thomas Zeller, Markus Weindl, Weinviertel Management, Stadt Laa/Thaya

Produktionsfirma/Producent: Filmgut Thomas Zeller

Übersetzung/překlad: Michael Stavarič, TA-Service s.r.o. Brno

Drehformat/formát: HD-High Definition

Impressum: Weinviertel Management, 2225 Zistersdorf, Hauptstraße 31, Obmann/Předseda: 2. Präsident des Niederösterreichischen Landtages/2. Prezident Dolnorakouského zemského sněmu Bgm. Herbert Nowohradsky, ZVR: 314526709

Sprachen: Deutsch, Tschechisch, Slowakisch

Untertitel: Deutsch, Tschechisch

Mluvené slovo: němčina, čeština, slovenština

Titulky: němčina, čeština

26:45 min, DVD-Video, PAL 16:9, Stereo

Der Film „moving identities“ wird von der Europäischen Union aus dem Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung und vom Land Niederösterreich und vom Regionalverband Europaregion Weinviertel unterstützt. Film „moving identities“ je podporován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj, spolkovou zemí Dolní Rakousko a Regionálním sdružením Europaregion Weinviertel.

**KULTUR
NIEDERÖSTERREICH**

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

weinviertel
südmähren
westslowakei

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Evropská unie evropského fondu pro regionální rozvoj